

Sygn. akt I ACa 1055/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Dorota Ochalska - Gola (spr .)

Sędziowie SA Joanna Walentkiewicz – Witkowska

del. S O Krzysztof Wójcik

Protokolant sekretarz sądowy Lidia Milczarek

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **J. S. (1)**

przeciwko **J. J., A. K. (1), R. S., Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Sosnowcu i Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Sochaczewie**

o odszkodowanie i rentę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 12 kwietnia 2016 r. sygn. akt I C 2856/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od J. S. (1) na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;**

3. **zasądza od J. S. (1) na rzecz A. K. (1) i R. S. solidarnie kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;**

4. **przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w P. na rzecz adw. W. J. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w P. kwotę 6.642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) zł brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 1055/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Płocku, w sprawie z powództwa J. S. (2) przeciwko J. J., A. K. (1), R. S., Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Sosnowcu i Sądowi Rejonowemu w Sochaczewie o odszkodowanie i rentę, oddalił powództwo, przyznał adwokatowi W. J. wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu w kwocie 7.200 zł wraz z należnym podatkiem VAT, które nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Płocku, a także zasądził od powódki na rzecz pozwanych A. K. (1) i R. S. kwoty po 7.217 zł na rzecz

każdego z nich tytułem zwrotu kosztów procesu oraz zasądził od powódki na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok zapadł na podstawie następujących ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne:

Pozwem z dnia 10 września 2004r. A. K. (1) wystąpił do Sądu Rejonowego w Sosnowcu o zasądzenie od J. S. (1) kwoty 1000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 czerwca 1994r. Jak wynika z uzasadnienia pozwu J. S. (1) była poręczycielem pożyczki udzielonej przez powoda jej mężowi T. S. (1), a która to pożyczka nie została spłacona. W dniu 7 listopada 2005r. Sąd Rejonowy w Sosnowcu w sprawie sygn. akt IC 962/04 wydał wyrok zaoczny, w którym zasądził od J. S. (1) na rzecz A. K. (1) kwotę 1000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 czerwca 1994r. do dnia zapłaty oraz kwotę 80 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Wyrok ten uprawomocnił się i na wniosek A. K. (1) w dniu 18 stycznia 2006r. nadano mu klauzulę wykonalności.

W oparciu o powyższy tytuł wykonawczy A. K. (1) złożył wniosek do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sochaczewie A. Ś. o wszczęcie egzekucji. Postępowanie toczyło się pod sygn. akt KM 216/06. W toku postępowania A. K. (1) reprezentował profesjonalny pełnomocnik R. S.. Komornik A. Ś. zmarł 11 sierpnia 2013 r. Od maja 2010 r. jego kancelarię przejął komornik J. J., który dalej prowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko J. S. (2). Postępowanie prowadzone przeciwko J. S. (2) zostało ostatecznie umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Pozwem z dnia 19 stycznia 2009r. J. S. (2) wystąpiła o pozbawienie wykonalności wyroku z dnia 7 listopada 2005r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Sosnowcu w sprawie sygn. akt IC 962/04. Wyrokiem z dnia 25 listopada 2009r. Sąd Rejonowy w Sochaczewie w sprawie sygn. akt IC 70/09 oddalił to powództwo.

Nadto A. K. (1) wystąpił przeciwko J. S. (2) z pozwem o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z samochodu, który jako wierzyciel przejął w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym z jego wniosku przeciwko J. S. (2) pod sygn. KM 216/06. Wyrokiem z dnia 1 lutego 2011 r. Sąd Rejonowy w Sosnowcu w sprawie sygn. akt IC 682/09 zasądził od J. S. (2) na rzecz A. K. (1) kwotę 1610 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 sierpnia 2009r. oraz kwotę 241,15 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Od wyroku tego J. S. (2) nie składała apelacji. Wyrok stał się prawomocny,

W świetle powyższych okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jako bezzasadne zasługiwało na oddaleniu.

W przedmiotowej sprawie odpowiedzialność każdego z pozwanych za ewentualne wyrządzenie szkody powódce opierałaby się na innych podstawach prawnych.

Wobec pozwanych A. K. (1) i R. S. podstawą ich ewentualnej odpowiedzialności byłby przepis art. 415 k.c. W ocenie Sądu pierwszej instancji zachowanie tych pozwanych nie nosiło jednak cech bezprawności. A. K. (1) jako wierzyciel uzyskał dwa prawomocne orzeczenia sądowe, które po zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności stanowiły tytuły wykonawcze. Powódka mogła polemizować z treścią owych orzeczeń i składać środki odwoławcze w celu wykazania, iż nie są one zasadne i są niezgodne z rzeczywistym stanem, czego jednak nie uczyniła. Pozwany R. S. występował w toku tych postępowań jedynie jako pełnomocnik A. K. (1). Dysponując tytułami wykonawczymi A. K. (1) reprezentowany przez R. S. miał prawo składać wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sytuacji braku dobrowolnego zaspokojenia wierzyciela. Sąd Okręgowy zaznaczył, że nie sposób mówić tu o bezprawności ich działania. Powódka bowiem nie wykazała, by wyroki stanowiące tytuły wykonawcze zostały uzyskane w sposób bezprawny. Jej twierdzenia, jakoby nigdy nie była dłużniczką A. K. (1), nie znalazły potwierdzenia w żadnym materiale dowodowym i Sąd pierwszej instancji uznał je za gołosłowne. Złożony przez nią pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego został prawomocnie oddalony. Wobec istnienia prawomocnych wyroków, które z mocy art. 365 k.p.c. wiążą sąd i strony, nie sposób polemizować z ich treścią. Dlatego też A. K. (1) miał prawo egzekwować swoje wierzytelności w trybie egzekucji komorniczej, posilkując się pomocą profesjonalnego pełnomocnika, zaś ich działaniom nie sposób przypisać znamion bezprawności. Sąd pierwszej instancji podkreślił ponadto, że nie został udowodniony jakikolwiek związek przyczynowy pomiędzy prowadzeniem postępowań sądowych i egzekucyjnych z inicjatywy A. K. (1) reprezentowanego przez pełnomocnika R. S., a stanem zdrowia powódki. Powódka na zły

stan zdrowia powoływała się już w 2008 r., składając wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W toku postępowania nie przedstawiono żadnego dowodu świadczącego o tym, by rzekomo zły stan zdrowia powódki miał jakikolwiek związek z prowadzonymi postępowaniami. Należy przy tym zaznaczyć, że stan zdrowia nie stanowi aktualnie dla powódki przeszkody do wyjazdów zarobkowych za granicę. Z uwagi na brak wykazania podstawowej przesłanki odpowiedzialności deliktowej w postaci winy i bezprawności działania pozwanych oraz związku przyczynowego pomiędzy działaniem pozwanych a rzekomą szkodą, Sąd Okręgowy oddalił wniosek dowodowy powódki w postaci opinii biegłego lekarza internisty, albowiem dowód ten nie wniósłby nic istotnego dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

W przypadku pozwanego Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Sosnowcu i Sądu Rejonowego w Sochaczewie podstawą oceny bezprawności orzeczniczej jest art. 417¹ § 2 k.c. Sąd Okręgowy wskazał, że powódka w niniejszej sprawie nie przedstawiła orzeczeń, które stwierdzałyby niezgodność z prawem prawomocnych wyroków wydanych przez Sąd Rejonowy w Sosnowcu w sprawach sygn. akt IC 962/04 i IC 682/09, których uzyskanie umożliwiłoby wystąpieniem z powództwem odszkodowawczym przeciwko Skarbowi Państwa. Sąd Okręgowy wskazał także, że wyroki sądów pierwszej instancji podlegają kontroli sądów wyższej instancji. Strony mają prawo za pomocą środków odwoławczych kontrolować orzeczenie sądu. W przypadku przedmiotowych wyroków powódka jednak z tego prawa nie skorzystała.

Z tych wszystkich względów powództwo wobec Skarbu Państwa podlegało oddaleniu.

W przypadku pozwanego J. J. - komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne przeciwko powódce - kwestię jego odpowiedzialności należy rozpatrywać w kategoriach art. 23 ust. 3 ustawy z 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji. Jednakże i w tym przypadku odpowiedzialność komornika oparta jest na przesłance bezprawności jego działania. Tymczasem powódka nie wskazała nawet, jakie konkretnie działanie czy zaniechanie komornika mogło spowodować u niej szkodę, poza faktem że komornik prowadził przeciwko niej egzekucję. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że wadliwe działania komornika są zaskarżalne w drodze skargi na czynności komornika. Jest to środek, który umożliwia stronie kontrolę sądu nad wadliwymi czynnościami komornika. Powódka natomiast nie wykazała, by jakiekolwiek działanie komornika było sprzeczne z prawem i zostało uchylone czy zmienione przez sąd. Sam fakt, że komornik prowadził przeciwko powódce - niezasadnie jej zdaniem - postępowanie egzekucyjne nie jest działaniem bezprawnym, rodzącym jego odpowiedzialność odszkodowawczą. Komornik jako organ egzekucyjny nie może badać tytułów wykonawczych pod względem materialnym. Komornik bowiem ma obowiązek egzekwować obowiązek stwierdzony prawomocnym orzeczeniem sądu, jeśli tylko wierzyciel złoży taki wniosek.

O kosztach Sad Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając powódkę, która proces przegrała, kosztami zastępstwa procesowego pozwanych.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zaskarżając go w części tj. w zakresie punktu 1., 3. oraz 4. tego wyroku, zarzucając mu:

- 1) naruszenie art. 415 k.c. przez jego niezastosowanie w sytuacji w której ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że pozwani A. K. (1), R. S. ponoszą winę za wyrządzenie powódce szkody, a to przez występowanie i prowadzenie postępowań sądowych, a następnie egzekucyjnych przeciw powódce mimo wiedzy, iż postępowania te są kierowane przeciw niewłaściwej osobie;
- 2) naruszenie art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji przez jego niezastosowanie w sytuacji w której ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że pozwany J. J. prowadził postępowanie egzekucyjne przeciw powódce mimo iż tytuł wykonawczy na podstawie którego prowadził to postępowanie był wystawiony przeciw innej osobie;

3) naruszenie art. 417¹ § 2 k.c. w zw. z art. 424^{1b} k.p.c. przez ich wadliwe zastosowanie, a sprowadzające się do ustalenia, że odpowiedzialność pozwanego Skarbu Państwa jest warunkowana w niniejszej sprawie uprzednim uzyskaniem orzeczenia stwierdzającego niezgodność z prawem prawomocnych wyroków związanych z roszczeniami powódki, podczas gdy w myśl art. 424^{1b} k.p.c. uzyskanie takiego orzeczenia nie jest wymagane dla możliwości wystąpienia z powództwem o odszkodowanie przeciw Skarbowi Państwa jeśli skarga od tych wyroków nie przysługuje.

W następstwie powyższych zarzutów skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w sposób uwzględniający powództwo w całości lub uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, ewentualnie o zmianę postanowień o obciążeniu powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanych A. K. (2), R. S. oraz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa przez nieobciążanie powódki tymi obowiązkami.

W apelacji skarżąca ponowiła ponadto wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza internisty celem ustalenia wpływu wszczętych i prowadzonych przeciw powódce postępowań sądowych i egzekucyjnych będących przedmiotem sprawy na stan zdrowia powódki, a w przypadku ustalenia tego wpływu, także dla określenia stopnia uszczerbku na zdrowiu, jakiego doznała powódka w związku z tymi postępowaniami sądowymi i egzekucyjnymi, ich skali oraz wpływu na dalsze życie.

W odpowiedzi na apelację pozwany Skarb Państwa wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej na podstawie art. 11 u. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 169, poz. 1417 ze zm.), według norm przepisanych.

Również pozwany R. S. wniósł o oddalenie apelacji powódki i zasądzenie na rzecz pozwanych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W oparciu o materiał dowodowy zebrany w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji Sąd Apelacyjny dodatkowo ustalił, co następuje:

W toku postępowania w sprawie sygn. akt I C 962/04 przed Sądem Rejonowym w Sosnowcu A. K. (1) występował samodzielnie (okoliczność bezsporna – załączone akta sprawy sygn. IC 962/04). W trakcie tego postępowania J. S. (1) osobiście odebrała przesyłki zawierające odpis pozwu oraz odpis wyroku zaocznego, jednakże nie zajęła stanowiska w sprawie (zwrotne poświadczenie odbioru odpisu pozwu k 43, zwrotne poświadczenie odbioru odpisu wyroku zaocznego k - 50 w załączonych aktach sygn. I C 962/04). W umowie pożyczki załączonej do pozwu jako poręczyciela wskazano J. S. (1) zam. w S. ul. (...) (kopia umowy pożyczki k 3 w załączonych aktach sygn. I C 962/04). Panieńskie nazwisko powódki brzmi (...) (okoliczność niesporna). W pozwie w sprawie sygn. akt I C 200/06 Sądu Rejonowego w Sochaczewie J. S. (1) przyznała także, że zamieszkiwała pod adresem wskazanym w umowie pożyczki (pozew k 2 w załączonych aktach sygn. I C 200/06).

Postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 7 listopada 2005 r. w sprawie sygn. akt I C 962/04 zostało wszczęte na podstawie wniosku złożonego osobiście przez A. K. (1). We wniosku wierzyciel wniósł o prowadzenie postępowania egzekucyjnego m.in. ze świadczeń pieniężnych otrzymywanych przez dłużniczkę (wniosek k 1 w załączonych aktach KM 216/06). W toku tego postępowania egzekucyjnego, prowadzonego pod sygn. KM 216/06 pierwotnie przez komornika sądowy przy Sądzie Rejonowym w Sochaczewie A. Ś., w dniu 30 marca 2006 r. dokonano zajęcia wierzytelności dłużniczki w Urzędzie Skarbowym w S. (protokół zajęcia k 16 w załączonych aktach sygn. KM 216/06). Po dokonaniu tej czynności wierzyciela zwracał się do organu egzekucyjnego o wskazanie kwoty wierzytelności zajętej w Urzędzie Skarbowym w S. (pismo wierzyciela k 22 w załączonych aktach sygn. KM 216/06).

W sprawach sygn. akt I C 682/09 Sądu Rejonowego w Sosnowcu oraz sygn. akt I C 70/09 Sądu Rejonowego w Sochaczewie wnioski J. S. (1) o ustanowienie pełnomocnika z urzędu były oddalane, jednakże strona nie skorzystała

z możliwości poddania tych rozstrzygnięć kontroli instancyjnej (okoliczność bezsporna – załączone akta sygn. I C 682/09 oraz sygn. akt I C 70/09).

Tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 1 lutego 2011 r. w sprawie sygn. I C 682/09, zaopatrzonego w dniu 15 czerwca 2011 r. w klauzulę wykonalności, został wydany przeciwko J. S. (1) (oryginał tytułu wykonawczego k 3 w załączonych aktach sygn. KM 1185/13).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wypada odnieść się do zgłoszonego w apelacji wniosku dowodowego. Powódka ponowiła wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego lekarza internisty, sprecyzowany w piśmie procesowym z dnia 13 czerwca 2014 r., a oddalony przez Sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016 r. W ślad za tego rodzaju żądaniem nie przedstawiła jednak żadnych zarzutów naruszenia prawa procesowego dotyczących postanowienia Sądu pierwszej instancji o oddaleniu wniosku dowodowego. Nie wносиła także o dokonanie kontroli tego postanowienia w trybie art. 380 k.p.c. Tymczasem w

świecie ugruntowanego poglądu orzecznictwa, Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, jednakże wiążą go zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego. Związanie to wyraża się w tym, że Sąd drugiej instancji nie bada i nie rozważa wszystkich możliwych naruszeń prawa procesowego popełnionych przez sąd pierwszej instancji (por. wyrok SN z 7 kwietnia 2011 w sprawie I UK 357/10, LEX nr 863946; wyrok z dnia 18 czerwca 2010 r. w sprawie V CSK 448/09, LEX nr 677914).

Dodatkowo nie sposób pominąć, że ewentualna kontrola instancyjna postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 12 kwietnia 2016 r. mogłaby nastąpić jedynie na wniosek strony zgłoszony w trybie art. 380 k.p.c. Za utrwalony w judykaturze należy uznać pogląd, w myśl którego warunkiem kontroli niezaskarżalnego postanowienia Sądu pierwszej instancji, które miało wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie stosownego wniosku w środku odwoławczym. Gdy w sprawie występuje profesjonalny pełnomocnik, wniosek taki powinien być jednoznacznie sformułowany (tak SN w postanowieniu z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie II CZ 54/08, LEX nr 447663, czy w postanowieniu z dnia 28 października 2009 r. w sprawie II PZ 17/09, LEX nr 559946). Bezspornie wniosek w trybie art. 380 k.p.c. nie został sprecyzowany ani w apelacji sporządzonej przez pełnomocnika powódki, ani na rozprawie apelacyjnej, na której strona korzystała z zastępstwa procesowego. W konsekwencji, powódka nie może skutecznie domagać się przeprowadzenia w postępowaniu apelacyjnym dowodu, o którym wcześniej negatywnie rozstrzygnął Sąd Okręgowy.

Niezależnie od wskazanych wyżej przeszkód formalnych, Sąd Apelacyjny w pełni podziela wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocenę, iż wobec niewykazania po stronie pozwanych tego rodzaju bezprawnych zachowań, które mogłyby rodzić ich odpowiedzialność deliktową, bezprzedmiotowe jest prowadzenie postępowania dowodowego celem ustalenia ewentualnej szkody niemajątkowej po stronie powódki i rozmiaru tej szkody. W zaistniałej sytuacji procesowej okoliczności te pozostają bowiem poza dyspozycją art. 227 k.p.c.

W tym stanie rzeczy brak było podstaw dla uzupełnienia postępowania dowodowego w postulowanym przez apelującą zakresie.

Sąd Apelacyjny nie podziela przywołanego w apelacji zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. art. 415 k.c. poprzez jego niezastosowanie do ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Rację ma Sąd pierwszej instancji wskazując, że powódka w toku postępowania nie wykazała przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanych A. K. (1) i R. S., wynikających z art. 415 k.c. Powódka w pozwie wskazywała, że wymienieni wyżej pozwani „... doprowadzili manipulacją oraz zaprzeczeniem faktom do dwóch wyroków, które są bezpodstawne i krzywdzące” i spowodowały uszczerbek w jej zdrowiu. Jednakże w toku postępowania apelująca nie tylko nie przedstawiła żadnego dowodu dla wykazania owych „manipulacji”, czy też innych bezprawnych zachowań obu pozwanych w prowadzonych

przeciwko niej postępowaniach sądowych, ale nawet nie sprecyzowała na czym owe przypisywane A. K. (1) i R. S. działania miałyby polegać. Należy przy tym zaznaczyć, że pozwany R. S. występował jedynie w roli profesjonalnego pełnomocnika A. K. (1) w toku postępowania w sprawie sygn. akt I C 682/09 Sądu Rejonowego w Sosnowcu, natomiast nie brał udziału w postępowaniu w sprawie sygn. I C 962/04 przed Sądem Rejonowym w Sosnowcu i nie inicjował postępowania egzekucyjnego w oparciu o tytuł wykonawczy uzyskany w tym postępowaniu. Jako pełnomocnik procesowy był związany wolą swego mocodawcy, a sposób wykonywania przez niego obowiązków regulowany był umową z klientem oraz przepisami ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 1999) i zasadami etyki zawodu.

Nie znajduje żadnego potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym teza, że pozwany A. K. (1) sfalszował umowę pożyczki lub posłużył się umową pożyczki wraz poręczeniem, co do którego miał wiedzę, że nigdy nie zostało przez powódkę udzielone. Powódka z jednej strony twierdziła, że okoliczność ta została wykazana w prowadzonym z jej zawiadomienia postępowaniu karnym, by jednocześnie w toku złożonych zeznań wprost przyznać, że wszystkie postępowania przygotowawcze w tej materii zakończone zostały umorzeniem postępowania. W rozpatrywanej sprawie nie przedstawiła i nie wniosowała o przeprowadzenie jakiegokolwiek dowodu na potwierdzenie analizowanej tezy.

Całkowicie chybiona pozostaje próba wywodzenia w apelacji, że pozwani A. K. (1) i R. S. wyrządzili szkodę poprzez występowanie i prowadzenie postępowań sądowych a następnie egzekucyjnych przeciwko powódce, mimo wiedzy, iż postępowania te „...są kierowane przeciwko niewłaściwej osobie”, co skarżąca wywodzi z określenia strony pozwanej, a następnie dłużniczki poprzez użycie dodatkowo panińskiego nazwiska J. S. (1). Przede wszystkim wypada zauważyć, iż całkowicie odmienna jest sytuacja osoby pozwanej w procesie cywilnym, której tożsamość nie budzi wątpliwości, a jedynie jej obrona przed żądaniem pozwu opiera się na twierdzeniu, że nie uczestniczyła w czynności prawnej, z której owo żądanie jest wywodzone, od sytuacji osoby, której na skutek błędu (np. z uwagi na zbieżne dane personalne) wadliwie doręczono odpis pozwu skierowanego w rzeczywistości przeciwko innemu podmiotowi lub przeciwko której omyłkowo skierowano egzekucję. Analiza całokształtu okoliczności rozpatrywanej sprawy przekonuje, że w realiach sporu mamy do czynienia z pierwszą z opisanych sytuacji procesowych. W treści umowy pożyczki z dnia 16 maja 1994 r. wskazano, że jej zwrot poręcza „...żona pożyczkobiorcy J. S. (1) zam. S. ul. (...). M. C. 48/8”. Powódka wprost przyznaje, że pożyczkobiorca - T. S. (2) był jej mężem, że (...) to jej panińskie nazwisko i że mieszkała pod adresem wskazanym w treści umowy pożyczki. Twierdzi jedynie, że nie zawierała umowy poręczenia, a zatem kwestionuje podstawę materialną kierowanych przeciwko niej roszczeń. W tym stanie rzeczy nie można jednak zaaprobować tezy o rzekomym skierowaniu pozwu w sprawie sygn. I C 962/04 przeciwko niewłaściwej osobie, a zatem przeciwko innej osobie niż ta, której dane wskazane zostały w treści umowy pożyczki i poręczenia. Z pewnością nie świadczy o tym określenie strony poprzez użycie dodatkowo jej panińskiego nazwiska, a zatem przez wadliwe wskazanie danych personalnych (...), a nie (...). Mimo tej pomyłki tożsamość osoby pozwanej w sprawie sygn. akt I C 962/04 nie budzi przecież żadnych wątpliwości. Wydaje się, że tych wątpliwości nie miała także w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w Sosnowcu powódka, która odebrała osobiście zarówno odpisu pozwu, jak i odpis wyroku zaocznego z dnia 7 listopada 2005 r. i nie zajęła żadnego stanowiska w sprawie.

Z kolei tożsamość osoby pozwanej w sprawie sygn. akt I C 682/09 Sądu Rejonowego w Sosnowcu w ogóle nie podlega dyskusji, a to z uwagi na charakter dochodzonego w tym postępowaniu roszczenia, wywodzonego z bezumownego korzystania przez J. S. (1) z ruchomości przejętej na własność przez wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym w sprawie sygn. KM 216/06. Apelująca nigdy nie przeczyła, że przejęta ruchomość stanowiła uprzednio jej własność i że to ona w toku egzekucji odmawiała wydania pojazdu A. K. (1).

Na pełną aprobatę zasługują przy tym wywody Sądu pierwszej instancji wskazujące, że zasadność roszczenia A. K. (1) została potwierdzona prawomocnymi wyrokami wydanymi przez sądy powszechne w sprawach sygn. akt I C 962/04 i I C 682/09, którymi Sądy obu instancji z mocy art. 365 § 1 k.p.c. pozostają związane w niniejszym postępowaniu. Innymi słowy, w rozpatrywanej sprawie Sąd Apelacyjny zobligowany jest przyjąć, że A. K. (1) jest wierzycielem powódki z tytułu zasądzonych w owych wyrokach należności.

A. K. (1) i działający w jego imieniu R. S. uprawnieni byli również do prowadzenia postępowań egzekucyjnych w oparciu o uzyskane we wskazanych wyżej postępowaniach tytuły wykonawcze i takie ich zachowanie z pewnością nie może być uznane za bezprawne. Należy przy tym podkreślić, że wbrew tezom apelacji, w postępowaniu pod sygn. akt I C 682/09 Sądu Rejonowego w Sosnowcu dane personalne apelującej zostały sprostowane w toku sporu, a tytuł wykonawczy w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności prawomocnego wyroku z dnia 1 lutego 2011 r. został wydany przeciwko J. S. (1).

W podsumowaniu przedstawionych rozważań należy uznać, że apelująca nie wykazała w toku postępowania tego rodzaju zachowań pozwanych A. K. (1) i R. S., które nosiłyby cechy bezprawności i były przez nich zawinione. W tym stanie rzeczy nie sposób uznać, iż Sąd pierwszej instancji naruszył art. 415 k.c. poprzez jego niezastosowanie do tak ustalonego stanu faktycznego.

Wbrew wywiodom apelacji, w świetle poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych brak jest jakichkolwiek podstaw dla przypisania J. J. odpowiedzialności odszkodowawczej wywodzonej z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 1138). Odpowiedzialność przewidziana w powołanym przepisie jest odpowiedzialnością deliktową za zachowanie niezgodne z prawem, bez względu na zawinienie komornika. Z uzasadnienia przywołanego w apelacji zarzutu naruszenia art. 23 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wynika, że bezprawność zachowania pozwanego J. J. powódka ponownie utożsamia z faktem prowadzenia przeciwko niej postępowań egzekucyjnych, mimo, że tytuł wykonawczy, na podstawie którego egzekucja była prowadzona wystawiony został przeciw innej osobie. Powódka podaje także, że w toku egzekucji „składała stosowne oświadczenia, które zostały zignorowane przez pozwanego”. Powyższe twierdzenia apelującej nie przystają jednak do poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Pozwany J. J., jako likwidator kancelarii komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sochaczewie A. Ś., kontynuował od 2010 r. postępowanie egzekucyjne w sprawie KM 216/06 i prowadził przeciwko powódce postępowanie pod sygn. KM 1185/13 na podstawie tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 1 lutego 2011 r. w sprawie sygn. I C 682/09. Jak wynika z uzupełniających ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego, tytuł wykonawczy w sprawie sygn. KM 1185/13 został wystawiony przeciwko J. S. (1), nie zachodziła zatem jakakolwiek wątpliwość co do tożsamości dłużniczki. Z uprzednio przedstawionych rozważań wynika, że również w toku kontynuowanej przez J. J. egzekucji w sprawie pod sygn. KM 216/06 postępowanie skierowane zostało przeciwko osobie, która w świetle tytułu wykonawczego pozostawała dłużnikiem A. K. (1). Należy podkreślić, że w toku postępowania egzekucyjnego w sprawie sygn. KM 216/06 apelująca nigdy nie składała wniosku o umorzenie postępowania w trybie art. 825 pkt 3 k.p.c. W piśmiennictwie podkreśla się, że jeżeli egzekucja została skierowana nie przeciwko dłużnikowi, lecz osobie o takim samym imieniu i nazwisku jak dłużnik, to osobie takiej przysługuje wniosek oparty na art. 825 pkt 3, w którym powinna sprzeciwić się prowadzeniu egzekucji przeciwko niej. Jeśli organ egzekucyjny, rozpoznając taki wniosek, nie będzie w stanie jednoznacznie stwierdzić we własnym zakresie, czy osoba ta jest dłużnikiem, powinien zwrócić się do sądu o dokonanie w trybie art. 352 w zw. z art. 13 § 2 wykładni postanowienia o nadaniu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (tak Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom V. Postępowanie egzekucyjne – pod red. T. Erecińskiego, WK 2016, teza 4 do art. 825 k.p.c.). W realiach sporu apelująca nie powoływała się na tego rodzaju okoliczności i na skierowanie egzekucji przeciwko innej osobie, niż ta która wskazana została jako dłużnik w tytule wykonawczym. W pismach składanych do organu egzekucyjnego wskazywała na okoliczności związane z brakiem podstaw do wydania tytułu egzekucyjnego tj. podnosiła, że nie udzielała poręczenia pożyczki i powoływała się na toczące się postępowanie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Tego rodzaju okoliczności nie powodują jednak ex lege obowiązku zawieszenia czynności egzekucyjnych czy umorzenia egzekucji, bowiem zgodnie z art. 804 k.p.c. organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Organ egzekucyjny nie jest zatem upoważniony do oceny merytorycznej obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Dodatkowo wypada zaznaczyć, że toczące się z inicjatywy J. S. (1) postępowanie w sprawie sygn. akt IC 70/09 o pozbawienie o pozbawienie wykonalności prawomocnego wyroku z dnia 7 listopada 2005r. wydane przez Sąd Rejonowy w Sosnowcu w sprawie

sygn. akt IC 962/04, zakończyło się wyrokiem Sąd Rejonowy w Sochaczewie z dnia 25 listopada 2009r. oddalającym powództwo.

Całkowicie bezprzedmiotowa pozostaje próba wywodzenia odpowiedzialności pozwanego J. J. z czynności zajęcia wierzytelności dłużniczki w Urzędzie Skarbowym w S. w toku egzekucji w sprawie sygn. KM 216/06, a to przede wszystkim z tej przyczyny, że czynności tej dokonał inny komornik sądowy tj. prowadzący wówczas egzekucję A. Ś.. Co jednak najistotniejsze, w okolicznościach sporu nie sposób przyjąć, by analizowana czynność nie miała umocowania we wniosku wierzyciela. W samodzielnie sporządzonym wniosku o wszczęcie egzekucji wierzyciel A. K. (1) wnosił m.in. o skierowanie egzekucji do „...świadczeń pieniężnych otrzymywanych przez dłużniczkę”. Tego rodzaju sformułowanie wskazuje na wolę wierzyciela skierowania egzekucji do wszystkich świadczeń pieniężnych, które dłużniczka otrzymuje z wszelkich tytułów i od wszelkich podmiotów, nie wyłączając tych świadczeń, do których wobec dłużniczki zobowiązany jest Skarb Państwa. Tą wolę wierzyciel potwierdził w toku egzekucji wprost domagając się przekazania informacji dotyczących zajęcia wierzytelności J. S. (1) w Urzędzie Skarbowym w S..

Niezasadny pozostaje również zarzut naruszenia art. 417¹ § 2 k.c. w zw. z art. 424^{1b} k.p.c. przez ich wadliwe zastosowanie. Przedstawiona w uzasadnieniu apelacji wykładnia przepisu art. 424^{1b} k.p.c., w myśl której, uzyskanie orzeczenia stwierdzającego niezgodność z prawem prawomocnych wyroków nie jest wymagane dla możliwości wystąpienia z powództwem o odszkodowanie przeciw Skarbowi Państwa, jeśli skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem od tych wyroków nie przysługuje, nie uwzględnia pełnego brzmienia analizowanej normy oraz treści art. 424¹ § 2 k.p.c., w myśl którego w wypadkach wskazanych w powołanych przepisach możliwe jest wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem także od prawomocnego wyroku Sądu pierwszej instancji. Zgodnie z art. 424^{1b} k.p.c., w wypadku prawomocnych orzeczeń, od których skarga nie przysługuje, odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem można domagać się bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi, chyba że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. W piśmiennictwie podkreśla się, że wymaganie skorzystania z przysługujących stronie środków prawnych wynika z przyjętego przez prawodawcę założenia, że odpowiedzialność Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji RP i art. 417¹ § 2 k.c. może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy poszkodowany uczynił wszystko, aby nie dopuścić do powstania szkody. Obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może – w wypadku wystąpienia szkody – uzasadniać odpowiedzialność państwa (tak powołany wyżej Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego pod red. T. Erecińskiego , teza 3 do art. 424^{1b} k.p.c.). W rozpatrywanej sprawie apelująca nie skorzystała z możliwości zaskarżenia wyroku zaocznego z dnia 7 listopada 2005 r. w sprawie sygn. akt IC 962/04 Sądu Rejonowego w Sosnowcu oraz wyroku z dnia 1 lutego 2011 r. w sprawie sygn. akt IC 682/09 Sądu Rejonowego w Sosnowcu. Nie poddała także kontroli instancyjnej żadnego z orzeczeń incydentalnych o odmowie ustanowienia dla niej pełnomocnika z urzędu, z którymi także wiązała wystąpienie szkody niemajątkowej. W tym stanie rzeczy nie może skutecznie poszukiwać ochrony w przepisie art. 417¹ § 2 k.c. w zw. z art. 424^{1b} k.p.c., zaś w toku postępowania nie przedstawiła prejudykatu, o którym mowa w art. 417¹ § 2 k.c.

W niniejszym postępowaniu nie zostały również wykazane przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa za działania komornika na zasadzie art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

Sąd Apelacyjny nie znalazł również podstaw dla zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu zawartego w zaskarżonym wyroku. Zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Powołany przepis nie konkretyzuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, zatem ich kwalifikacja zawsze należy do sądu. Ustalenie, czy w okolicznościach konkretnej sprawy zachodzą „wypadki szczególnie uzasadnione”, ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie sądu, a sposób korzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i to do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który motywuje odstępianie od generalnej zasady (art. 98 § 1 k.p.c.) obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Ingerencja w to uprawnienie,

w ramach rozpoznawania środka zaskarżenia od rozstrzygnięcia o kosztach procesu, następuje jedynie w sytuacji stwierdzenia, że dokonana ocena jest dowolna, oczywiście pozbawiona uzasadnionych podstaw (por. wyrok sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 czerwca 2015 r., I ACa 37/15, LEX nr 1771332). W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, skarżąca nie przedstawiła tego rodzaju argumentów, koncentrując się wyłącznie na swojej sytuacji materialnej. Tymczasem sytuacja majątkowa strony, nawet jeśli uzasadniała zwolnienie od kosztów sądowych, nie zwalnia od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi. Nie jest także sama w sobie dostateczną przesłanką dla odstąpienia od obciążenia strony kosztami postępowania. Warto przy tym zwrócić uwagę, że powódka, mimo powoływania się na zły stan zdrowia, podejmuje wyjazdy za granicę w celach zarobkowych, otrzymuje świadczenia z tytułu renty i jest współwłaścicielką nieruchomości.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego, obciążając nimi powódkę jako stronę przegrywającą. Na poniesione przez pozwanych A. K. (1) i R. S. oraz Skarb Państwa koszty złożyło się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwotach po 10.800 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 7 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) oraz art. 99 k.p.c. w związku z § 2 pkt 7 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

W uzupełnieniu przedstawionej wyżej argumentacji dotyczącej braku podstaw dla zastosowania wobec powódki art. 102 k.p.c. warto dodać, że strona przegrywająca proces przed Sądem pierwszej instancji, decydując się na wniesienie apelacji, musi liczyć się z możliwością jej oddalenia i koniecznością zwrotu przeciwnikowi kosztów poniesionych w postępowaniu apelacyjnym. W judykaturze przyjmuje się, że przekonanie strony o zasadności zajmowanego stanowiska, które może przemawiać za nieobciążaniem jej kosztami przegranego procesu przed Sądem pierwszej instancji, przestaje być aktualne w postępowaniu apelacyjnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie III CZ 13/12, LEX nr 1164738, w postanowieniu z dnia 15 czerwca 2011 r. w sprawie V CZ 24/11, LEX nr 898277).